Lietas arhīva Nr. K77-1212-23/115
ECLI:LV:RPT:2023:0314.11096118918.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 14. martā

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnesis Erlens Ernstsons,
piedaloties prokurorei Signei Martinsonei,
aizstāvim Rolandam Brokam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ izdarīja zādzību nelielā apmērā šādos apstākļos.

2018. gada 12. jūnijā ap plkst. 15.10 /pers. B/, ar nolūku izdarīt svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, atrodoties SIA "/Nosaukums/" veikalā "/Nosaukums/, /adrese/, mantkārīgu motīvu vadīts, būdams pārliecināts, ka viņa darbības neviens nenovēro, realizējot savu noziedzīgo nodomu, iegāja veikala tirdzniecības zālē un paņēma piecas šķēres "Home use", vienu šķēru cenu 1,02 EUR, kopsummā 5,10 EUR, vienu termosu "Stainless" 1,9 l 37,70 EUR vērtībā, trīs tualetes atsvaidzinātāju blokus Bref "Sea Breeze", viena atsvaidzinātāja cena 2,96 EUR, kopsummā par 8,88 EUR, divus tualetes atsvaidzinātāju blokus Bref "Green Apple", viena atsvaidzinātāja cena 2,96 EUR, kopsummā par 5,92 EUR, pēc tam paslēpa iepriekš minētās preces savā līdzi paņemtajā mugursomā un pagāja garām veikala kasei, nesamaksājot par minētajām precēm, kur viņu aizturēja veikala darbinieks.

Tādējādinbsp; /pers. B/ slepeni nolaupīja SIA "/Nosaukums/ piederošo mantu 57,60 EUR vērtībā, tas ir, nelielā apmērā.

Ar šādām savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Kriminālprocesa likuma 465. pants nosaka, ka krimināllietu tiesa var iztiesāt apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)* vienā no šādiem gadījumiem: 1) apsūdzētā atrašanās vieta nav zināma un tas norādīts informācijā par meklēšanas rezultātu; 2) apsūdzētais atrodas ārvalstī un viņa ierašanos tiesā nav iespējams nodrošināt.

Tiesa, izvērtējot krimināllietā esošos materiālos, kā arī ņemot vērā to, ka apsūdzētā /pers. B/ atrašanās vieta nav zināma un tas norādīts informācijā par meklēšanas rezultātiem (lietas 110. lapa), ar 2023. gada 11. janvāra lēmumu atzina, ka pastāv pamats lietas izskatīšanai Kriminālprocesa likuma 465. panta pirmās daļas 1. punkta kārtībā – apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)*, piedaloties aizstāvim.

[3] Tiesa, pārbaudījusi pierādījumus, secina, ka iztiesāšanas gaitā apsūdzētā /pers. B/ vaina Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta un pastāv Kriminālprocesa likuma 520. panta pirmajā daļā paredzētais pamats notiesājoš a sprieduma taisīšanai.

[3.1] /pers. B/ 2018. gada 12. jūlijā nopratināts kā apsūdzētais (lietas 47. lapa), pilnībā atzina savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas. Noziedzīgo nodarījumu izdarīja tādā veidā un apstākļos, kā norādīts lēmuma pār personas saukšanu pie kriminālatbildības. Uztur savas iepriekš sniegtās liecības, kuras sniedza aizdomās turētās personas statusā. 2018. gada 12. jūnijā ap plkst. 15.00, atrodoties veikalā /Nosaukums/ /Adrese/ veica dažādu preču zādzību. Nozaga šķēres, termosu un tualetes atsvaidzinātājus. Minētās preces paslēpa savā līdzpaņemtajā mugursomā un pagāja garām veikala kasei, par tām nesamaksājot. Aiz kasēm viņu aizturēja veikala darbinieks. Izdarīto ļoti nožēlo, atzīst juridisko kvalifikāciju. Psihiatra un narkologa uzskaitē nav.

[3.2] /pers. B/ 2018. gada 14. jūnijā nopratināts kā aizdomās turētais (lietas 30. lapa), norādīja, ka 2018. gada 12. jūnijā devās uz veikalu /Nosaukums/, /Adrese/, lai iegādātos sev nepieciešamo preci. Nauda bija līdzi tikai šai precei. Tad iegāja citā nodaļā un viņam radās nodoms nozagt kādas preces. Staigājot pa veikala tirdzniecības zāli, viņš paņēma vairākas šķēres, termosu, un vairākus želejas blokus tualetei. Cik atceras, tad tos uzreiz ielika savā mugursomā. Pēc tam viņš izgāja caur kasi un viņu apturēja apsardzes darbinieks. Savu vainu zādzības izdarīšanā atzīst pilnībā un izdarīto nožēlo. Pie psihiatra un narkologa uzskaitē nav.

[3.3] No SIA /Nosaukums/ 2018. gada 12. jūnija iesnieguma (lietas 2. lapa) izriet, ka 2018. gada 12. jūnijā plkst. 15.10 /Adrese/, tika veikta zādzība/prece bojāšana, kā rezultātā tika nozagtas 5 šķēres "Centrum" 4030969802410, katra 1,02 EUR vērtībā, termoss (1,9l-2l) 3003004045371, 37,70 EUR vērtībā, 3 zili "Bref" želejas bloki 360ml, 9000100704472, katrs 2,96 EUR vērtībā, 2 zaļi "Bref" želejas bloki 360 ml, 9000100704502, katrs 2,96 EUR vērtībā, kopā 57,60 EUR apmērā. Preces uz to brīdi netika atgrieztas veikalā.

[3.4] No liecinieces /pers. E/ 2018. gada 12. jūnija nopratināšanas protokola izriet, ka viņa strādā veikalā /Nosaukums/ par pārdevēju-konsultantu, veikals atrodas /adrese/. 2018. gada 12. jūnijā no plkst. 9.00 līdz 20.00 pildīja savus pienākumus darba vietā saimniecības nodaļā. Plkst. 15.00 pie plauktiem ar sadzīves ķīmiju ieraudzīja jauno cilvēku, kurš savā melnas krāsas mugursomā lika preces. Viņa piegāja pie šī cilvēka un piedāvāja viņam palīdzēt izvēlēties preces, pēc kā viņš paķēra savu mugursomu ar precēm un sāka bēgt kasu virzienā. Viņa mēģināja jaunieti panākt. Viņš apskrēja garām kasēm nesamaksājot par precēm. Lieciniece viņu aizturēja aiz kasēm. Jauno cilvēku aizveda uz apsardzes telpu, kur viņš stādījās kā /pers. B/.

[3.5] No 1. stāva evakuācijas plāna (lietas 6. lapa) redzams veikala 1. stāva plāns ar preču izvietojumu, kurā uzskatāmi atzīmētas nozagto preču atrašanās vietas veikala plauktos pirms to nozagšanas.

[3.6] No cietušās SIA /Nosaukums/ pārstāves /pers. F/ 2018. gada 20. jūnija nopratināšanas protokola (lietas 7.-8. lapa) izriet, ka 2018. gada

12. jūnijā pārdevēja-konsultante, strādājot veikalā /Nosaukums/ /adrese/ un veicot savus darba pienākumus pamanīja, ka veikala tirdzniecības zālē saimniecības nodaļā atrodas vīrietis, kurš ģērbies tumšas krāsas apģērbā ar mugursomu un kurš liek savā mugursomā preces. Veikala darbiniece piegāja pie minētā vīrieša un piedāvāja palīdzību izvēlēties preces, bet uz šo piedāvājumu minētais vīrietis reaģēja paņemot savu mugursomu un skrienot prom, izskrienot caur kasēm nesamaksājot par precēm, tādējādi veicot zādzību. Minētais vīrietis pie kasēm tika aizturēts un aizvests uz apsardzes telpu, kur nosaucās kā /pers. B/. Pie minētās personas mugursomā tika atrasta nozagtā prece: 5 gab. šķēres "Centrusi", ar svītrkodu 4030969802410, katra 1,02 EUR vērtībā, termoss ar svītrkodu 3003004045371, 37,70 EUR vērtībā, 3 "Bref" želejas bloki ar svītrkodu 9000100704472, katrs 2,96 EUR vērtībā, 2 "Bref" želejas bloki ar svītrkodu 9000100704502, katrs 2,96 EUR vērtībā, kopējā vērtība - 57,60 EUR. Veicot inventarizāciju apstiprinājās minēto preču nozagšanas fakts. Minētā vīrieša zādzības rezultātā /Nosaukums/ tika nodarīts materiāls zaudējums 57,60 EUR vērtībā. Ņemot vērā to, ka nozagtā prece tika atgriezta SIA /Nosaukums/, tā nebija bojāta un derīga tālākai realizācijai, /Nosaukums/ nepieteica materiālā zaudējuma kompensāciju. Norāda, ka zādzība ir fiksēta videonovērošanas kamerās, bet, ņemot vērā to, ka videonovērošanas kamera, kas bija vērsta uz kasu zonu, apmēram trīs dienas pirms 12. jūnija nedarbojās, tā neveica ierakstīšanu. Videoierakstā nebūs redzams fakts, kā persona izskrien caur kasu zonu.

[3.7] No /Nosaukums/ 2018. gada 13. jūnija inventarizācijas akta (lietas 10. lapa) izriet, ka, veicot preču inventarizāciju veikalā /Nosaukums/ /adrese/, tika konstatēts, ka iztrūkst 5 šķēres "HOME USE", ar svītrkodu 4030969802410, katra 1,02 EUR vērtībā, termoss "STAINLESS" ar metāla kolbu 1,9l, ar svītrkodu 3003004045371, 37,70 EUR vērtībā, 3 "Bref" tualetes atsvaidzinātāji "Sea Breeze" 360ml, ar svītrkodu 9000100704472, katrs 2,96 EUR vērtībā, 2 "Bref" tualetes atsvaidzinātāji "Green Apple" 360ml ar svītrkodu 9000100704502, katrs 2,96 EUR vērtībā.

[3.8] No 2018. gada 20. jūnija lēmuma par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un paraksta lapas par lietisko pierādījumu (izņemot priekšmetu) atdošanu īpašniekam vai tā pilnvarotajai personai (12.-13. lapa) izriet, ka 5 gab. šķēres "Centrusi", ar svītrkodu 4030969802410, katra 1,02 EUR vērtībā, termoss ar svītrkodu 3003004045371, 37,70 EUR vērtībā, 3 "Bref" želejas bloki ar svītrkodu 9000100704472, katrs 2,96 EUR vērtībā, 2 "Bref" želejas bloki ar svītrkodu 9000100704502, katrs 2,96 EUR vērtībā, kopējā vērtība - 57,60 EUR, - tika atgriezti pret parakstu to likumīgā īpašnieka pilnvarotajai pārstāvei – /pers. F/.

[3.9] No 2018. gada 14. jūnija apskates protokola un tam pievienotās fototabulas (lietas 21.-25. lapa) izriet, ka tika apskatītas mantas, kas tika izņemtas personas kratīšanas laikā 2018. gada 12. jūnijā. Starp mantām tika atrastas 5 identiska izskata šķēres iepakojumā. Uz iepakojuma ir redzama informācija "Centrum", "Home use scissors", svītrkods 4030969802410. Tika konstatēts arī pelēks termoss ar rokturi, kuram apakšā ir redzama uzlīme ar informāciju: "Termoss STAINLESS ar metāla kolbu 1,9l, svītrkods 3003004045371, cena 37,70 EUR". Maisā atradās 2 identiska izskata caurspīdīgas krāsas pudeles ar iekšā esošo zaļas krāsas želeju un pievienoto futlāri. Pudeles priekšējā pusē var redzēt ražotāja uzlīmētu uzlīmi ar informāciju: "Bref WC Gel with Fresh Pearls Apple". Savukārt pudeles otrā pusē var redzēt ražotāja uzlīmētu uzlīmi ar informāciju: "360ml, svītrkods 900100704502". Tika apskatītas arī 3 identiska izskata caurspīdīgas krāsas pudeles ar iekšā esošo zilas krāsas želeju un pievienoto futlāri. Pudeles priekšpusē var redzēt ražotāja uzlīmētu uzlīmi ar informāciju: "Bref WC Gel with Fresh Pearls Ocean". Savukārt pudeles otrā pusē var redzēt ražotāja uzlīmētu uzlīmi ar informāciju: "360ml, svītrkods 9000100704472". Minētie priekšmeti ir bez redzamiem bojājumiem.

[3.10] No lietā esošajā DVD-R diskā ievietotā veikala videonovērošanas kameru ieraksta ar nosaukumu "12.06.2018.avi" redzams, ka tā 02:15 minūtē parādās vīrietis, kurš ir vizuāli līdzīgs /pers. B/. Apsūdzētais atrodas tirdzniecības zālē pie stenda, kur no tā paņem vairākas preces un ieliek līdzi paņemtajā melnajā somā. Pēc tam pie viņa pienāk veikala darbiniece un mēģina viņu aizturēt, taču /pers. B/ ar visu somu aizskrien prom.

[4] Tiesas ieskatā lietā iegūti pierādījumi, kurus loģiski analizējot, ir iegūta pilnīga kopaina par kriminālprocesa gaitā pierādāmo apstākļu kopumu, izslēdzot saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainīgumu. Tie kopumā norāda uz celtās apsūdzības pamatotību un apsūdzētā vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, par ko tiesai nerodas nekādas saprātīgas šaubas.

Tiesai nav pamata neticēt cietušās pārstāves un liecinieces sniegtajām liecībām, jo personas pirms liecību sniegšanas ir brīdinātas par kriminālatbildības iestāšanas nepatiesas liecības sniegšanas gadījumā. Tāpat tiesa nekonstatē liecinošo personu ieinteresētību /pers. B/ apmelošanā. Turklāt zādzības izdarīšanas faktu nenoliedz pats /pers. B/, kurš savās liecībās ne vien atzīst izdarīto un nožēlo, bet arī sniedz detalizētas liecības par īstenoto nodomu un zādzības izdarīšanas apstākļiem. Tiesa nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu /pers. B/ liecību apšaubīšanai.

[5] Tiesa atzīst, ka pierādījumu kopums no pierādījumu ticamības, attiecināmības un pieļaujamības aspekta pilnībā apstiprina kriminālprocesā pierādāmo /pers. B/ vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, un secina, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi, līdz ar to /pers. B/ ir atzīstams par vainīgu un viņam nosakāms sods par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā.

[6] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

[6.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas klasificējams kā mazāk smags noziegums.

[6.2] No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais /pers. B/ ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir vērsās pret īpašumu, apdraudot cietušās /Nosaukums/ mantiskās intereses. Apsūdzētā darbību rezultātā no veikala tika nozagtas preces 57,60 EUR vērtībā.

[6.3] Iztiesāšanas laikā, pārbaudot apsūdzētā /pers. B/ personu raksturojošos datus, tiesa konstatē, ka /pers. B/ ir Latvijas pilsonis, ar vidējo izglītību, neprecējies, apgādībā personu nav, nestrādā, agrāk sodīts, pēdējo reizi sodīts ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 13. oktobra spriedumu.

[6.4] Krimināllikuma 5. panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Nodarījuma izdarīšanas brīdī spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, savukārt sprieduma taisīšanas brīdī spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

[6.5] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

[6.6] Lemjot jautājumu par nosakāmo sodu, tiesa ņem vērā tiesību doktrīnā sniegto atziņu, ka saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst cietušā, sabiedrības un pārkāpēja interesēm. Visu iesaistīto pušu interešu ievērošana ir svarīgs priekšnosacījums efektīvai kriminālsodu politikai. Kriminālsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, bet tiesiskais instruments, kas var mazināt ar noziedzīgo nodarījumu radītās sāpes un ciešanas, kā arī atturēt personas no pārkāpumu izdarīšanas (Judins A. Kriminālsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista Vārds,19.03.2013., Nr. 11 (762))

[6.6.1] Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, izvērtējot lietas materiālos esošos apsūdzētā personību raksturojošos datus, noziedzīgā

nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, atzīst, ka /pers. B/ par izdarīto noziegumu ir nosakāms tikai un vienīgi brīvības atņemšanas sods. Tiesa uzskata, ka reāls brīvības atņemšanas sods šajā gadījumā pildīs arī savu preventīvo funkciju – panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tādēļ, lai aizsargātu ikviena drošību un novērstu analogu pārkāpumu nākotnē, kā arī, lai tiktu ievērots vispārējās un ģenerālās prevencijas princips, tiesas ieskatā, ir svarīgi, lai vainīgais tiktu atbilstoši sodīts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar panta sankcijā paredzēto sodu – brīvības atņemšanas veidā, jo soda individualizācija ir cieši saistīta arī ar likumības principa ievērošanu, kas izpaužas gan pareizā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijā, gan taisnīga soda noteikšanā, vadoties no soda noteikšanas vispārīgajiem principiem. Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas sankcijā ietverto brīvības atņemšanas alternatīvo soda veidu noteikšana nesasniegs soda mērķi, ņemot vērā apsūdzētā personību.

[6.6.2] Tiesa neatstāj bez ievērības faktu, ka apsūdzētais /pers. B/ ir vairākkārtīgi sodīts par noziedzīgiem nodarījumiem, izraugoties gan brīvības atņemšanas sodus, gan ar to nesaistītus soda veidus, taču agrāk piespriestie kriminālsodi nav bijuši pietiekami efektīvi resocializācijas pasākumu īstenošanā, tā kā Krimināllikuma vispārprofilaktiskā iedarbība nav sasniegusi Krimināllikuma 35. pantā definētos ģenerālās un speciālās prevencijas uzdevumus, ko pamato soda efektivitātes kritērijs – recidīvs (nedzēstas sodāmības laikā apsūdzētais ir izdarījis jaunu mazāk smagu noziegumu). Līdz ar to konstatējams, ka noziedzīgos nodarījumus apsūdzētais izdara ar zināmu regularitāti, no to izdarīšanas viņš nevar atturēties.

Minētie apstākļi dod tiesai pamatotu secinājumu, ka apsūdzētais /pers. B/ nav izpratis savu prettiesisko darbību nepieļaujamību, nespēj iekļauties sabiedrībā, neizdarot jaunus likumpārkāpumus, lai gan apsūdzētais atrodas ekonomiski aktīvā darbspējīgā vecumā, taču ar zemu subjektīvās uzvedības kontroles līmeni, kas dzīvo pēc personiskā labuma principa noteikumiem, un savus sociālos aspektus un intereses tendenciozi risina ar prettiesiskām darbībām, neņemot vērā sabiedrībā pastāvošās tiesību normas un sabiedrības intereses kopumā.

[7] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīst savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu, savukārt atbilstoši Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktam tiesa par apsūdzētā /pers. B/ atbildību pastiprinošu apstākli atzīst to, ka tas veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

[8] Ievērojot to, ka apsūdzētajam /pers. B/ Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir atzīts viens atbildību pastiprinošs apstāklis un viens atbildību mīkstinošs apstāklis, tiesa, kopumā ņemot vērā gan soda noteikšanas vispārīgos principus, gan Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmuma 15. punkta rekomendāciju, kas noteic, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot, secina, ka apsūdzētajam /pers. B/ par izdarīto noziegumu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas ir nosakāms inkriminētā panta sankcijā paredzētais sods brīvības atņemšanas veidā, nosakot to starp sankcijā paredzēto minimālo un vidējo brīvības atņemšanas soda robežu, pietuvinot to tuvāk minimālajai robežai – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēnešiem, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

[9] Vienlaikus tiesa atzīst, ka ievērojot Krimināllikuma 55. panta 11. daļas nosacījumus, attiecībā pret apsūdzēto /pers. B/ nav piemērojama nosacīta notiesāšana, jo apsūdzētais jaunus noziedzīgos nodarījumus izdarīja nedzēstas sodāmības laikā.

[10] Krimināllikuma 50. panta piektā daļa noteic, ka tiesa nosaka galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījuma kopības, ja pēc sprieduma spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma spēkā stāšanās pirmajā lietā, soda laikā ieskaitot sodu, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma.

[10.1] Kā jau tiesa iepriekš konstatēja, ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 13. oktobra spriedumu /pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un noteikts sods – īslaicīga brīvības atņemšana uz diviem mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu, 52. panta septīto daļu noteiktajam sodam pilnībā pievienojot sodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018. gada 23. augusta spriedumu un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019. gada 7. oktobra lēmumu, /pers. B/ galīgais sods noteikts pēc noziedzīgo nodarījumu kopības – brīvības atņemšana uz pieciem mēnešiem. Spriedums stājies spēkā 2021. gada 6. novembrī.

[10.2] Ievērojot lietā konstatēto – apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu izskatāmajā lietā izdarīja 2018. gada 12. jūnijā, tas ir, pirms minētā sprieduma spēkā stāšanās, tad apsūdzētajam /pers. B/ nosakāms galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 13. oktobra spriedumu saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piektās daļas nosacījumiem.

[10.3] Tiesa ņem vērā Augstākās tiesas rekomendāciju, ka, nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, vispārējos gadījumos vajadzētu piemērot piespriesto sodu daļēju saskaitīšanu. Savukārt galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos (apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse, apstiprināta ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmumu).

[10.4] Tiesa, ņemot vērā apsūdzētā /pers. B/ personību raksturojošās ziņas un izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, nekonstatējot īpašus apstākļus pilnīgai piespriesto sodu saskaitīšanai, ievērojot soda noteikšanas vispārīgos principus, kā arī ņemot vērā iepriekš minēto rekomendāciju, atzīst, ka Krimināllikuma 35. pantā definētā preventīvā soda mērķa sasniegšanas nolūkā /pers. B/ galīgais sods nosakāms, piemērojot daļēju sodu saskaitīšanas principu, secinot, ka tādā veidā tiks sekmēta /pers. B/ tiesiskā uzvedība un jaunu noziedzīgu nodarījumu novēršana.

[11] Izskatāms lietas ietvaros apsūdzētais bija aizturēts no 2018. gada 12. jūnija plkst. 15.20 līdz 2018. gada 14. jūnija plkst. 11.55 (divas dienas), savukārt no Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 13. oktobra sprieduma izriet, ka /pers. B/ soda izciešanas termiņā kā izciests ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2018. gada 25. maija līdz 2018. gada 26. maijam (viena diena).

Tādējādi saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu un 52. panta ceturto un piekto daļu brīvības atņemšanas soda termiņā /pers. B/ ieskaitāms aizturēšanā pavadītais laiks no 2018. gada 25. maija līdz 2018. gada 26. maijam (viena diena) un no 2018. gada 12. jūnija plkst. 15.20 līdz 2018. gada 14. jūnija plkst. 11.55 (divas dienas).

[12] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019. gada 11. novembra lēmumu /pers. B/ piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums (lietas 91.-93. lapa).

Kriminālprocesa likuma 249. panta pirmā daļa noteic, ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot apsūdzētā personību, konkrētā noziedzīgā nodarījuma veidu un raksturu, kā arī to, ka apsūdzētais /pers. B/ atzīts par vainīgu mazāk smaga noziegumu izdarīšanā un lietas izskatīšanās gaitā vairākkārt nav ieradies uz tiesas sēdēm, tiesa atzīst, ka sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim atstājams negrozīts /pers. B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums.

[13] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 85. panta pirmās daļas 2. punktu tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvju palīdzību, kas tādā gadījuma tiek segta no valsts līdzekļiem, ir personai, kurai aizstāvja piedalīšanās kriminālprocesā saskaņā ar šā likuma 83. panta pirmo daļu ir obligāta. Savukārt šī panta otrajā daļā noteikts, ka lēmumu par atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību pieņem procesa virzītājs šajā likumā noteiktajā

kārtībā.

[13.1] Krimināprocesa likuma 83. panta pirmajā daļā noteikts, ka aizstāvja piedalīšanās ir obligāta kriminālprocesā: ja tiesības uz aizstāvību ir nepilngadīgai vai ierobežoti pieskaitāmai personai; par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu; ja tas tiek turpināts sakarā ar pieteikumu par mirušas personas reabilitāciju; ja tiesības uz aizstāvību ir personai, kura garīga rakstura vai cita veselības traucējuma dēļ pati nespēj pilnībā izmantot savas procesuālās tiesības; ja tiesības uz aizstāvību ir analfabētam vai personai ar tik zemu izglītības līmeni, ka tā nevar pilnvērtīgi izmantot savas procesuālās tiesības.

[13.2] Vienlaikus tiesa norāda, ka Krimināprocesa likuma 80. panta trešajā daļā noteikts, ka, ja persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, vai cita persona tās interesēs nav noslēgusi vienošanos par aizstāvību, bet aizstāvja piedalīšanās ir obligāta vai persona vēlas aizstāvja piedalīšanos, procesa virzītājs paziņo attiecīgās tiesas darbības teritorijas zvērinātu advokātu vecākajam par nepieciešamību nodrošināt aizstāvja piedalīšanos krimināprocesā. Turklāt saskaņā ar Krimināprocesa likuma 274. pantu, ierosinājuma par drošības līdzekļa – apcietinājums – piemērošanu izskatīšanā aizstāvja piedalīšanās ir obligāta.

[13.3] Tiesa konstatē, ka attiecībā uz Krimināprocesa likuma 85. panta pirmās daļas 2. punktā noteikto likumdevējs ar 2017. gada 30. marta likumu ir veicis grozījumus sākotnējā Krimināprocesa likuma 85. panta pirmās daļas 2. punkta redakcijā: "2) personai, kura krimināprocesā, kad aizstāvja piedalīšanās ir obligāta, nav vēlējusies aizstāvi.", izsakot to šādā redakcijā: "2) personai, kurai aizstāvja piedalīšanās krimināprocesā saskaņā ar šā likuma 83. panta pirmo daļu ir obligāta".

No Tieslietu ministrijas 2017. gada 27. februāra priekšlikumiem likumprojektam "Grozījumi Krimināprocesa likumā" (Nr. 660/Lp12) Nr. 1-11/601 izriet, ka priekšlikums izteikt Krimināprocesa likuma 85. panta pirmās daļas 2. punktu redakcijā "2) personai, kurai aizstāvja piedalīšanās krimināprocesā saskaņā ar šā likuma 83. panta pirmo daļu ir obligāta" paredz noteikt, ka tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību būs personai, kurai aizstāvja piedalīšanās krimināprocesā saskaņā ar 83. panta pirmo daļu ir obligāta, tādējādi atbrīvošanu no samaksas nesasaistot ar to, vai persona vēlējās aizstāvi vai nē. Priekšlikums izstrādāts ņemot vērā to, ka, ja valsts ir noteikusi personu loku, kuriem ir jābūt nodrošinātai obligātai aizstāvībai, tad nav samērīgi minētajām personām likt par aizstāvības izmantošanu maksāt.

Izvērtējot likumprojekta "Grozījumi Krimināprocesa likumā" (Nr. 660/Lp12) pieņemšanas gaitu un konkrētā priekšlikuma virzību, tiesa secina, ka minētais priekšlikums bez izmaiņām tika atbalstīts gan Saeimas Juridiskās komisijas 2017. gada 22. marta sēdē, gan Saeimas 2017. gada 30. marta sēdē likumprojekta "Grozījumi Krimināprocesa likumā" (Nr. 660/Lp12) 3. lasījumā. Likums tika izsludināts 2017. gada 12. aprīlī un stājās spēkā 2017. gada 26. aprīlī.

[13.4] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka, lai gan obligātās aizstāvības gadījums, kad ir jānodrošina aizstāvība ar drošības līdzekļu piemērošanu saistīto jautājumu izskatīšanā pie izmeklēšanas tiesneša, nav ietverts Krimināprocesa likuma 83. panta pirmās daļas uzskaitījumā, vērtējot Krimināprocesa likumā esošās tiesību normas kopsakarā ar konkrētā priekšlikuma pieņemšanas gaitu un pamatojumu (likumdevēja gribu) – obligātās aizstāvības gadījumos personām ir tiesības tikt atbrīvotām no samaksas par aizstāvja palīdzību tām, arī konkrētais gadījums ir uzskatāms par tādu, kad apsūdzētajam ir tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvju palīdzību.

[13.5] No 2019. gada 15. oktobra pieprasījuma par aizstāvja nodrošināšanu krimināprocesā (lietas 79. lapa) izriet, ka tiesa ir lūgusi nodrošināt aizstāvi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanai, lai gan 2018. gada 12. jūnija protokolā par pirmstiesas krimināprocesa pabeigšanu (lietas 49. lapa) /pers. B/ ir norādījis, ka viņam tiesā advokāta palīdzība nav nepieciešama.

No zvērināta advokāta Rolanda Broka paziņojuma par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu krimināprocesā Nr. 11096118918 (88. lapa) un 2019. gada 11. novembra tiesas sēdes protokola izriet, ka viņš ir sniedzis /pers. B/ juridisko palīdzību tiesas sēdē, kurā tika izlemts jautājums par drošības līdzekļa – apcietinājums – piemērošanu, kā arī iepazinies ar vienu krimināllietas materiālu sējumu, kas saistīta ar minēto tiesas sēdi, kopsummā 40 EUR apmērā.

[13.6] Ņemot vērā iepriekš minēto tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā krimināllietā konstatētie procesuālie izdevumi 40 EUR apmērā ir radušies sakarā ar aizstāvja zvērināta advokāta Rolanda Broka nodrošināto aizstāvību sakarā ar drošības līdzekļa – apcietinājums – piemērošanas izskatīšanu. Tādējādi /pers. B/ no konkrēto procesuālo izdevumu samaksas 40 EUR apmērā ir atbrīvojams un tie sedzami no valsts līdzekļiem.

[14] Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 240. pantu elektroniskais dokuments – CD disks ar videonovērošanas kameru ierakstiem, kas glabājas pie krimināllietas, atstājams glabāšanā pie krimināllietas materiāliem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 520. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu, noteiktajam sodam daļēji pievienojot sodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 13. oktobra spriedumu, /pers. B/ noteikt galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – brīvības atņemšana uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu un 52. panta ceturto un piekto daļu brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā /pers. B/ ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku šajā krimināprocesā no 2018. gada 12. jūnija plkst. 15.20 līdz 2018. gada 14. jūnija plkst. 11.55 (divas dienas) un aizturēšanā pavadīto laiku pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 13. oktobra sprieduma no 2018. gada 25. maija līdz 2018. gada 26. maijam (viena diena).

/pers. B/ brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņu skaitīt no aizturēšanas brīža.

/pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums – atstāt negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Atbrīvot /pers. B/ no procesuālu izdevumu samaksas 40 EUR (četrdesmit euro) apmērā valsts labā par aizstāvja Rolanda Broka darbu pirmās instances tiesā, sedzot tos no valsts līdzekļiem.

Elektronisko dokumentu – kompaktdisku ar videonovērošanas kameru ierakstiem, kas glabājas pie krimināllietas, – atstāt glabāšanā pie krimināllietas materiāliem.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 465. panta otro daļu, notiesātais var pārsūdzēt nolēmumu augstākas instances tiesā apelācijas kārtībā 30 dienu laikā no dienas, kad saņemta nolēmuma kopija.

Pilns spriedums pieejams no 2023. gada 29. marta.